

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/10/2003

NASTROJE SPOŁECZNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2003

- W porównaniu z grudniem ubiegłego roku znacznie poprawiły się opinie o rozwoju ogólnej sytuacji w kraju. Wzrósł (z 20% do 32%) odsetek respondentów uważających, że zmierza ona w dobrym kierunku, zmalał zaś (z 69% do 53%) tych, którzy są przeciwnego zdania.
- Zmalał krytycyzm w opiniach dotyczących sytuacji politycznej w Polsce - dwie piąte badanych (39%, spadek o 7 punktów) ocenia ją negatywnie, tyle samo (39%, wzrost o 6 punktów) uznaje za przeciętną, a zaledwie jedna dziewiąta (11%) uważa, że jest ona dobra.
- Nieznacznie mniej krytyczne (zmiany w granicach błędu statystycznego) są oceny sytuacji gospodarczej. Nadal większość badanych (64%, spadek o 3 punkty) uznaje ją za złą, ponad jedna czwarta (27%) uważa, że jest przeciętna, a tylko 4% ocenia ją pozytywnie.
- Nieco lepsze są opinie pracujących o kondycji ich zakładów pracy: niemal dwie piąte (38%, wzrost o 4 punkty) określa ją jako dobrą, ponad jedna czwarta (29%) - jako przeciętną, a niemal jedna trzecia (31%) uważa, że jest zła.
- Od grudnia wyraźnie poprawiły się przewidywania dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w kraju w ciągu najbliższego roku. Obecnie niemal co piąty badany (18%, wzrost o 7 punktów) oczekuje zmian na lepsze, ponad jedna czwarta (28%, spadek o 8 punktów) spodziewa się pogorszenia, a prawie połowa (45%) uważa, że sytuacja w Polsce się nie zmieni.
- Mniej pesymistyczne są przewidywania dotyczące sytuacji politycznej w najbliższym czasie. Obecnie co dziewiąty badany (11%) liczy na jej poprawę, a co ósmy (13%, spadek o 8 punktów) spodziewa się pogorszenia, natomiast większość (62%, wzrost o 4 punkty) uważa, że w tej dziedzinie nic się nie zmieni.
- Poprawiły się przewidywania dotyczące sytuacji gospodarczej - niemal co piąty badany (18%, wzrost o 5 punktów) oczekuje jej poprawy, niewiele więcej (22%, spadek o 9 punktów) spodziewa się pogorszenia, a połowa (50%) nie przewiduje zmian.

W pierwszej dekadzie stycznia¹ nastroje społeczne są znacznie lepsze niż na początku grudnia ubiegłego roku, kiedy to obserwowaliśmy ich wyraźne pogorszenie. W ciągu ostatniego miesiąca przede wszystkim znacznie poprawiły się bieżące oceny oraz przewidywania na najbliższy rok dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce. Ponadto obecnie Polacy mniej krytycznie niż w grudniu oceniają sytuację polityczną w kraju, mniej pesymistycznie też postrzegają jej rozwój w najbliższym roku. Poprawiły się również przewidywania dotyczące sytuacji gospodarczej kraju. Odnotowujemy także inne - mniej spektakularne - symptomy poprawy nastrojów.

OCENY

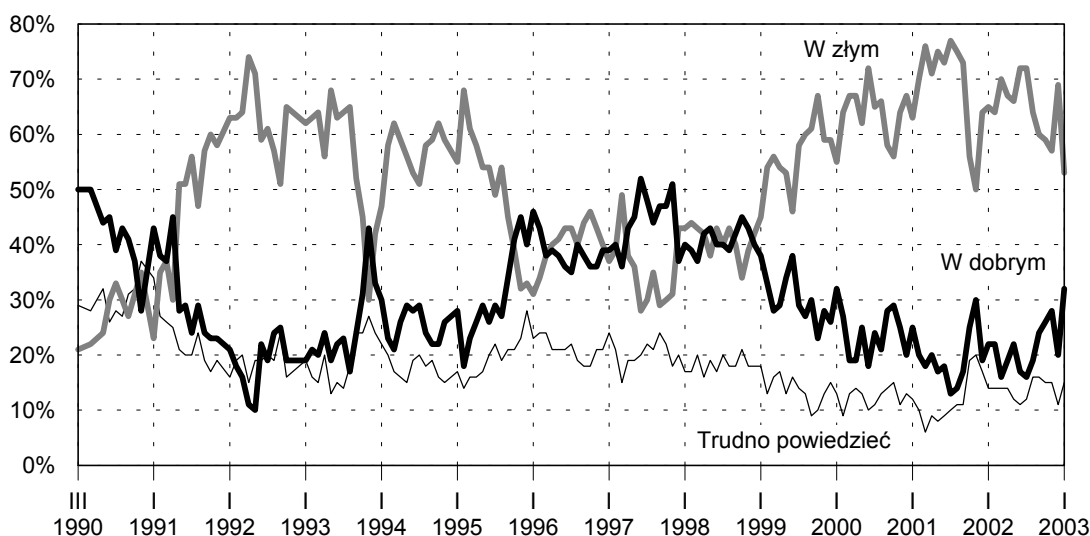
W porównaniu z poprzednim sondażem (przeprowadzonym na początku grudnia) znacznie poprawiły się opinie o rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju**. Wzrósł (o 12 punktów) odsetek badanych, którzy uważają, że sytuacja w Polsce zmierza w dobrym kierunku, zmalał zaś (o 16 punktów) odsetek mających przeciwną opinię. Obecnie nieco ponad połowa Polaków (53%) negatywnie ocenia rozwój sytuacji w kraju, natomiast jedna trzecia (32%) - pozytywnie. Co siódmy badany (15%) nie potrafi jednak ocenić zmian w tym zakresie.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskaźniki respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
W dobrym	22	22	16	19	22	17	16	19	24	26	28	20	32
W złym	65	64	70	67	66	72	72	64	60	59	57	69	53
Trudno powiedzieć	14	14	14	14	12	11	12	16	16	15	15	11	15

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (152) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 stycznia 2003 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

Obecnie wyniki pomiaru są lepsze niż w listopadzie ubiegłego roku, można więc uznać, że odnotowany na początku grudnia spadek ocen rozwoju sytuacji w kraju był chwilowy. W styczniu nadal utrzymuje się obserwowana od września tendencja do powolnej poprawy opinii w tej dziedzinie. Ilustrują ją oceny netto, czyli różnica między odsetkiem ocen negatywnych i pozytywnych.

Tabela 2

(%)

Rozwój sytuacji w kraju - oceny netto												
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2002												2003
-43	-42	-54	-48	-44	-55	-56	-45	-36	-33	-29	-49	-21

W ubiegłym roku rozwój sytuacji w Polsce najgorzej oceniany był w czerwcu i lipcu, w sierpniu oceny powróciły do wcześniejszego poziomu, a począwszy od września zaczęły się stopniowo poprawiać. Ten pozytywny trend zakłócony został na początku grudnia, po czym tegoroczny styczniowy sondaż przyniósł znaczną poprawę ocen.

Poprawa opinii widoczna jest niemal we wszystkich elektoratach, wyjątek stanowią jedynie wyborcy Samoobrony, którzy niezmiennie są najbardziej krytyczni w tej sprawie. Obecnie kierunek zmian najlepiej oceniają sympatycy SLD-UP i PO, wśród których oceny

pozytywne są częstsze niż negatywne, oraz zwolennicy PSL i PiS. Krytycyzm zdecydowanie dominuje natomiast w opiniach wyborców LPR i Samoobrony.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju***									
	dobry					zły				
	IX	X	XI	XII	I	IX	X	XI	XII	I
	2002				2003	2002				2003
	w procentach									
SLD-UP	47	43	50	38	49	42	43	34	50	37
PSL**	38	32	23	17	41	46	59	61	75	44
PO	43	35	52	37	49	40	42	40	44	40
PiS	21	32	25	11	41	62	61	55	77	46
LPR**	9	21	8	13	23	83	62	77	83	68
Samoobrona	15	7	17	19	13	75	77	72	74	69
Niezdecydowani, na kogo głosować	22	23	23	16	17	52	56	62	69	60
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	15	17	21	15	26	69	67	63	75	59

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych

** Dane dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością, ponieważ zwolennicy LPR liczą w badanej próbie 34 osoby, a zwolennicy PSL - 37 osób

*** Pominęto „trudno powiedzieć”

Oceny rozwoju sytuacji w kraju poprawiły się także we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na poglądy polityczne badanych. Jednak największy spadek krytycyzmu (z 61% do 43%) widoczny jest wśród osób identyfikujących się z lewicą, które też niezmiennie najbardziej akceptują kierunek zmian (zob. tabele aneksowe).

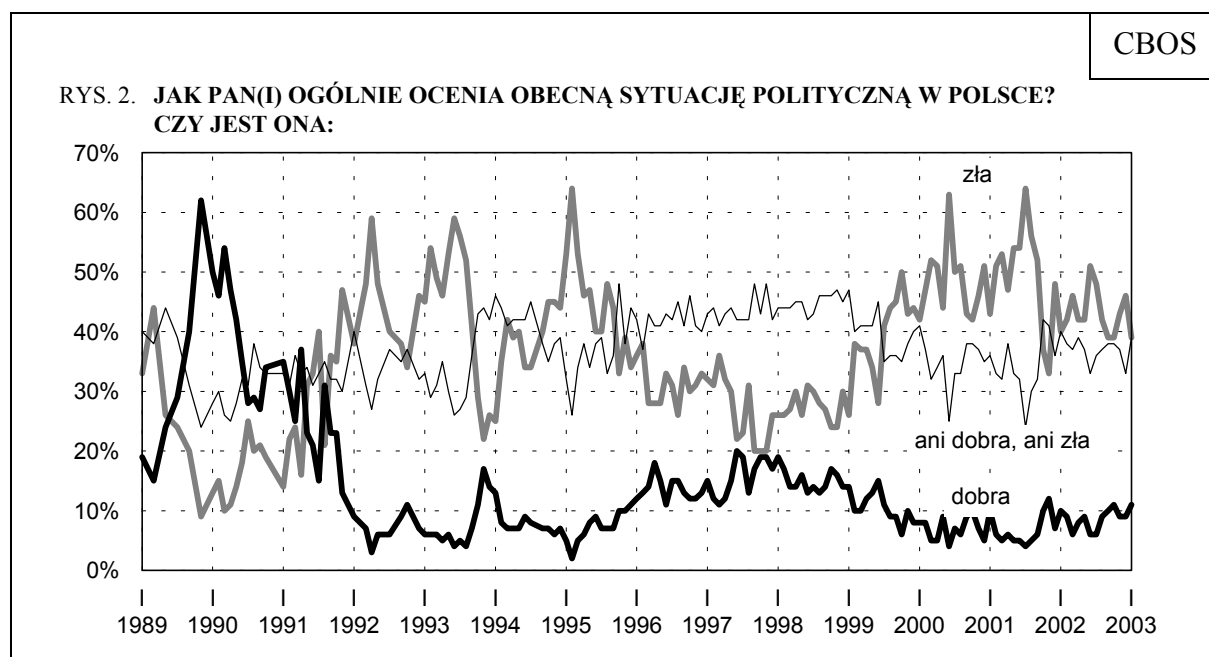
Większa lub mniejsza poprawa opinii zauważalna jest także prawie we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Wyjątek stanowią jedynie emeryci, których oceny w porównaniu z grudniem niemal się nie zmieniły. Obecnie negatywne opinie o rozwoju sytuacji w kraju najczęściej wyrażają bezrobotni (64%), rolnicy (65%), badani o najniższych dochodach na osobę w rodzinie (66%), żyjący w złych warunkach materialnych (66%). Im natomiast lepsza jest sytuacja finansowa i materialna badanych oraz wyższe wykształcenie, tym mniej wśród nich niezadowolonych z kierunku zmian, tym więcej oceniających go pozytywnie. Z rozwoju sytuacji w Polsce najczęściej zadowoleni są respondenci z wyższym wykształceniem (48%), uczniowie i studenci (47%), ogół młodzieży w wieku od 18 do 24 lat (43%). Spośród osób aktywnych zawodowo pozytywne opinie najczęściej wyrażają

pracownicy umysłowi niższego szczebla (43%) i pracujący na własny rachunek poza rolnictwem (41%), rzadziej natomiast przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (35%), wśród których już drugi miesiąc z rzędu odnotowujemy wyjątkowo wysoki odsetek osób niepotrafiących ocenić zmian, jakie w chwili obecnej dokonują się w kraju. Ankietowani o najwyższej pozycji społeczno-zawodowej zdają się być obecnie równie zdezorientowani jak emeryci i gospodynie domowe (po 21% wskazań „trudno powiedzieć”).

Od początku grudnia ubiegłego roku zmalał krytycyzm w opiniach dotyczących **sytuacji politycznej** w kraju - dwie piąte badanych (39%, spadek o 7 punktów) ocenia ją negatywnie, tyle samo (39%, wzrost o 6 punktów) uznaje za przeciętną, a jedna dziewiąta (11%) uważa, że sytuacja polityczna jest obecnie dobra.

Tabela 4

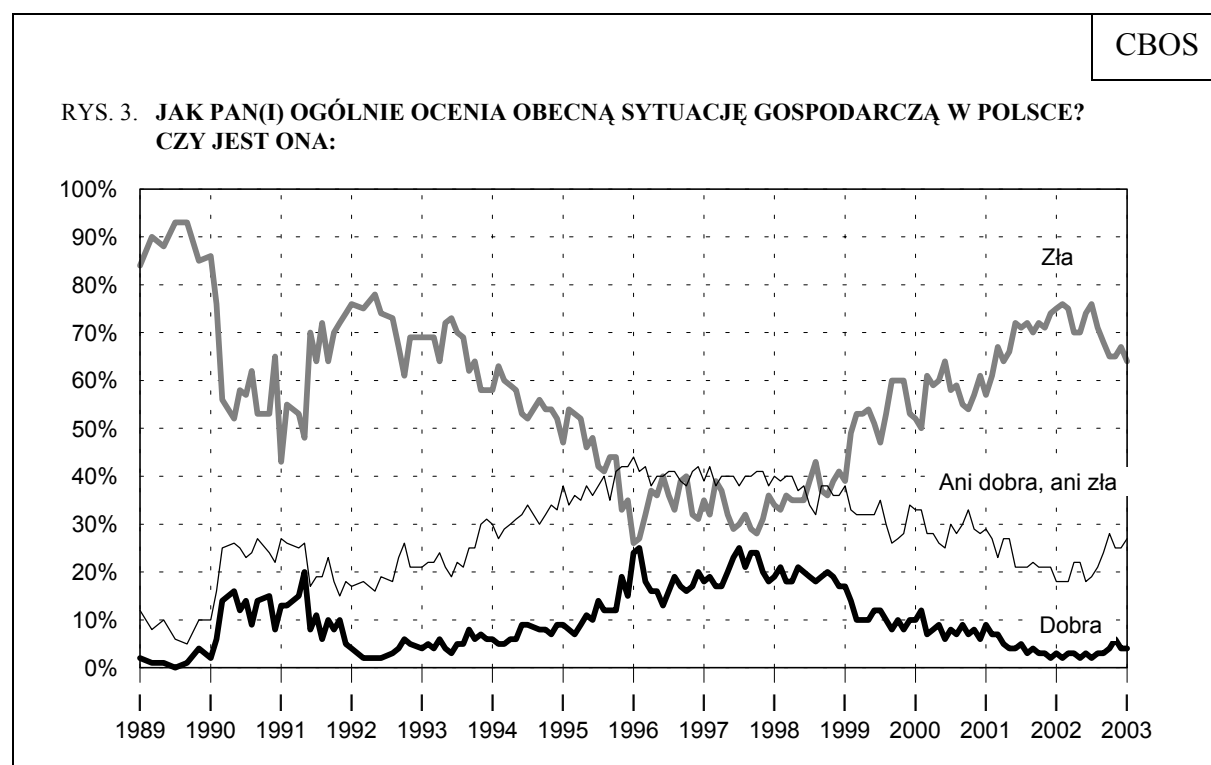
Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– dobra	10	9	6	8	9	6	6	9	10	11	9	9	11
– ani dobra, ani zła	40	38	37	39	37	33	36	37	38	38	37	33	39
– zła	40	42	46	42	42	51	48	42	39	39	43	46	39
Trudno powiedzieć	10	11	11	11	12	10	9	12	13	11	11	12	11

W porównaniu z poprzednim sondażem nieznacznie mniej krytyczne (zmiany w granicach błędu statystycznego) są także oceny **sytuacji gospodarczej** - nadal większość badanych (64%, spadek o 3 punkty) uznaje ją za złą, ponad jedna czwarta (27%) uważa, że jest przeciętna, i tylko 4% ocenia ją pozytywnie.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– dobra	3	2	3	3	2	3	2	3	3	4	6	4	4
– ani dobra, ani zła	18	18	18	22	22	18	19	21	24	28	25	25	27
– zła	75	76	75	70	70	74	76	71	68	65	65	67	64
Trudno powiedzieć	4	4	4	5	6	5	3	4	5	3	4	3	5

Nieco lepsze niż przed miesiącem są także opinie osób aktywnych zawodowo na temat kondycji ich **zakładów pracy**: niemal dwie piąte (38%, wzrost o 4 punkty) określa ją jako dobrą, ponad jedna czwarta (29%) - jako przeciętną, a niemal jedna trzecia (31%) uważa, że jest zła. Sytuację w swoim miejscu pracy stosunkowo lepiej oceniają pracownicy instytucji

państwowych i publicznych oraz pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej, nieco gorzej zaś - pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem. Niezmiennie zdecydowanie najbardziej krytyczne są natomiast opinie przedstawicieli indywidualnych gospodarstw rolnych.

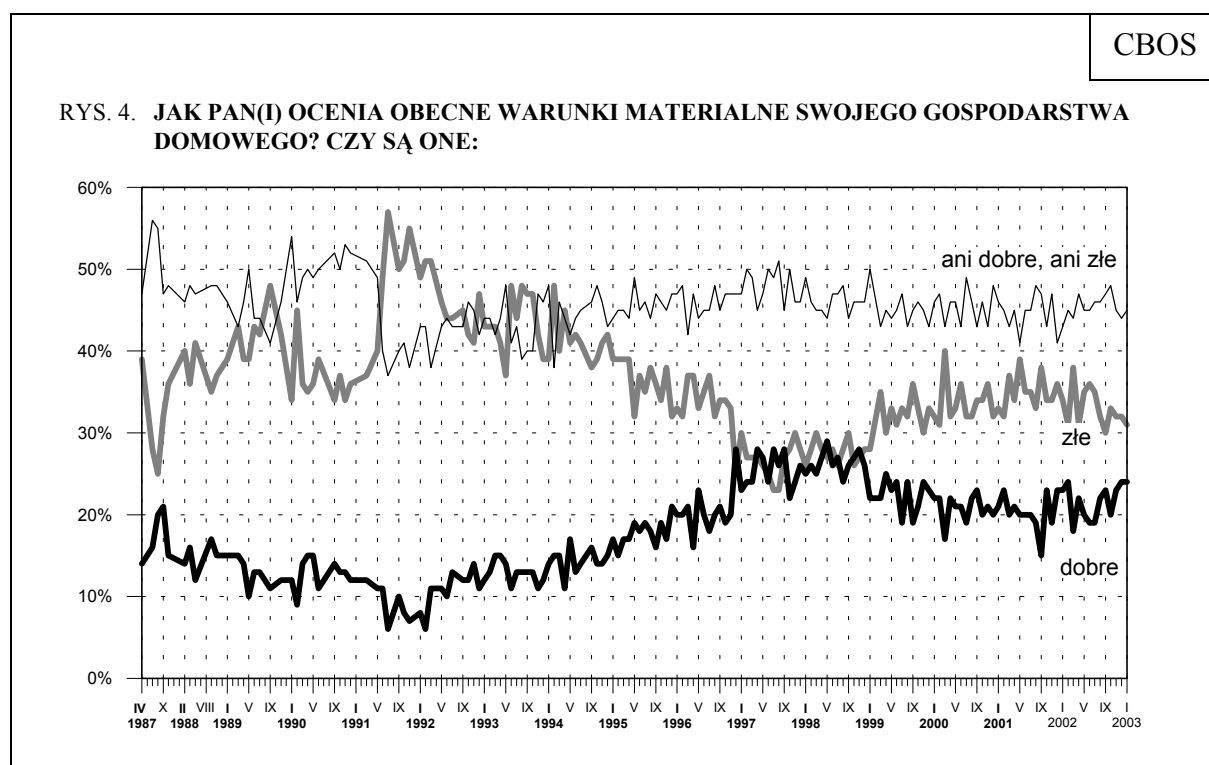
Tabela 6

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	417	437	442	463	484	489	477	450	542	550	478	439	488
– dobra	31	32	29	36	30	29	31	31	30	35	39	34	38
– ani dobra, ani zła	31	36	32	35	36	35	31	30	33	33	30	31	29
– zła	36	31	36	28	31	34	35	36	35	30	29	33	31
Trudno powiedzieć	2	1	3	1	3	2	3	3	2	2	3	2	3
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– dobra	33	33	34	40	33	37	38	35	40	42	44	42	48
– ani dobra, ani zła	42	37	34	38	37	37	37	26	32	32	29	29	22
– zła	24	28	32	22	29	24	22	33	26	24	26	28	27
Trudno powiedzieć	0	2	1	0	1	2	3	6	2	2	1	1	3
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– dobra	32	48	42	40	26	28	23	35	30	37	60	39	42
– ani dobra, ani zła	37	33	25	28	44	37	27	26	33	35	22	37	36
– zła	29	16	32	32	27	35	50	37	35	25	18	22	20
Trudno powiedzieć	2	4	1	0	3	0	0	2	1	3	0	2	1
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– dobra	37	35	30	43	38	35	35	37	29	34	34	34	36
– ani dobra, ani zła	29	37	38	31	33	37	34	32	37	35	33	38	34
– zła	34	28	30	23	26	27	29	31	31	29	27	26	27
Trudno powiedzieć	0	0	2	3	3	1	2	0	3	3	6	2	3
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– dobra	7	4	4	8	8	0	4	7	2	6	1	6	9
– ani dobra, ani zła	8	30	26	51	37	27	16	45	25	21	34	4	19
– zła	85	66	64	41	55	71	79	47	72	73	61	88	71
Trudno powiedzieć	0	1	6	0	0	3	0	1	1	0	4	2	1

Od dłuższego czasu stabilne pozostają oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów. W styczniu co czwarty badany (24%) uznaje je za dobre, prawie połowa (45%) - za przeciętne i niemal jedna trzecia (31%) uważa, że są złe.

Tabela 7

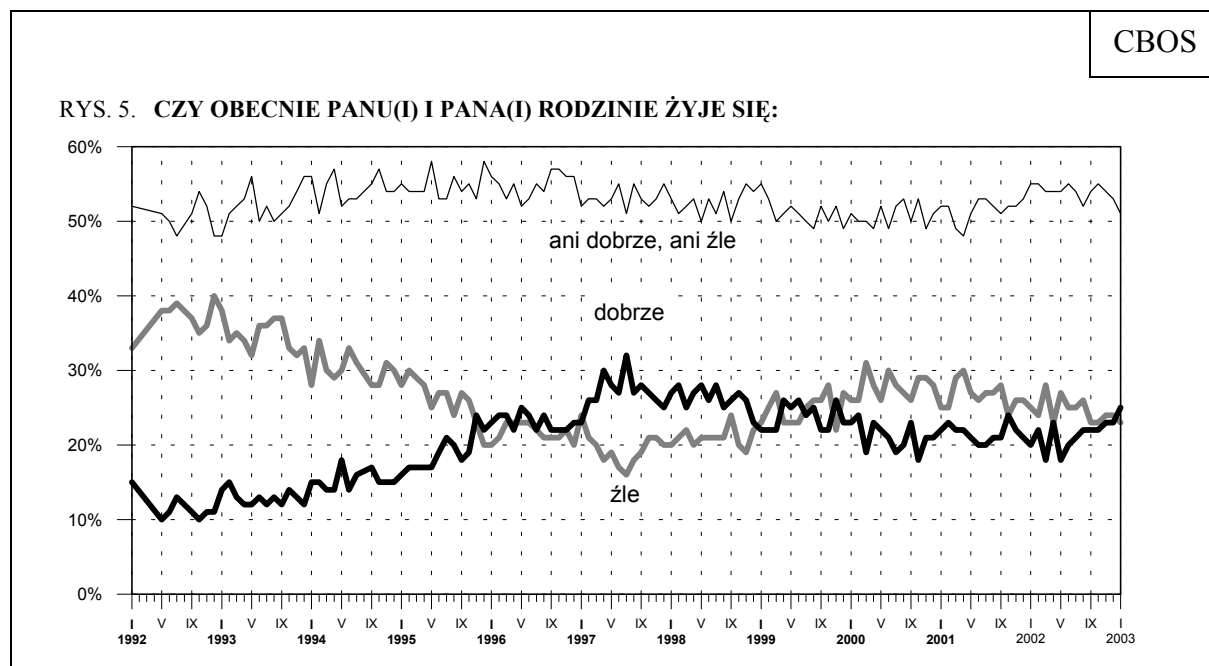
Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– dobre	23	24	18	22	20	19	19	22	23	20	23	24	24
– ani dobre, ani złe	43	45	44	47	45	45	46	46	47	48	45	44	45
– złe	34	31	38	31	35	36	35	32	30	33	32	32	31

Stabilne są także opinie o **ogólnych warunkach życia** ankietowanych i ich rodzin, które niezmiennie oceniane są mniej krytycznie niż warunki materialne gospodarstw domowych. Największa grupa badanych (51%) ma poczucie, że im samym i ich rodzinom żyje się przeciętnie (*ani dobrze, ani źle*), co czwarty natomiast (25%) wyraża zadowolenie i niemal tyle samo (23%) twierdzi, że żyje im się źle.

Tabela 8

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– dobrze	20	22	18	23	18	20	21	22	22	22	23	23	25
– ani dobrze, ani źle	55	55	54	54	54	55	54	52	54	55	54	53	51
– źle	25	24	28	23	27	25	25	26	23	23	24	24	23
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1

Stopień zadowolenia z ogólnych warunków życia jest silnie zróżnicowany społecznie. Z deklaracji badanych wynika, że najczęściej źle się żyje ludziom najgorzej sytuowanym, o miesięcznych dochodach poniżej 300 zł na osobę w rodzinie (52%), mającym wykształcenie podstawowe (37%), bezrobotnym (37%), w wieku przedemerytalnym (35%), rencistom (36%), a spośród aktywnych zawodowo - rolnikom (34%). Im wyższe są natomiast dochody badanych, ich wykształcenie i pozycja społeczno-zawodowa, a także im młodszy wiek, tym częstsze deklaracje, że żyje im się dobrze. Zadowolenie najczęściej jest udziałem osób z wyższym wykształceniem (50%), a szczególnie - przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji (58%), również pracowników umysłowych niższego szczebla (44%) i pracujących na własny rachunek poza rolnictwem (41%), respondentów najlepiej sytuowanych, o dochodach powyżej 800 zł na osobę w rodzinie (45%).

PRZEWIDYWANIA

W porównaniu z poprzednim sondażem wyraźnie poprawiły się przewidywania dotyczące rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju** w najbliższym roku. Obecnie niemal co piąty badany (18%, wzrost o 7 punktów) oczekuje zmian na lepsze, ponad jedna czwarta (28%, spadek o 8 punktów) spodziewa się jednak pogorszenia, a prawie połowa (45%) uważa, że sytuacja się nie zmienia.

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
Poprawi się	13	15	9	12	12	11	12	11	15	15	14	11	18
Nie zmienia się	46	43	43	42	49	44	44	48	47	50	52	47	45
Pogorszy się	35	33	40	37	32	38	37	34	30	25	26	36	28
Trudno powiedzieć	7	9	7	9	7	7	7	7	8	10	8	6	9

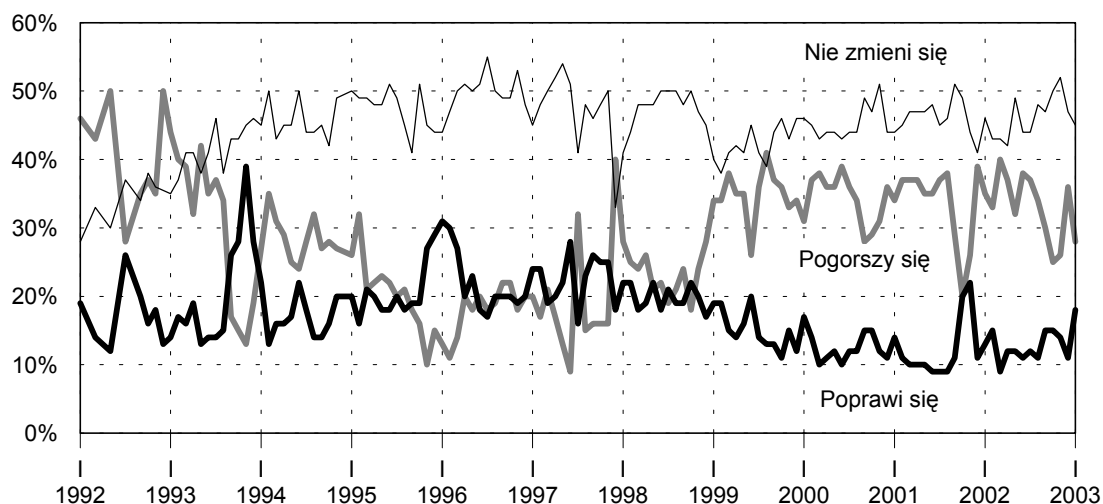
Prognozy netto, czyli różnica między odsetkiem badanych przewidujących pogorszenie sytuacji w Polsce a odsetkiem prognozujących jej poprawę, ukazują, że tegoroczne styczniowe przewidywania utrzymują się na poziomie notowanym od września do listopada ubiegłego roku i są lepsze niż wcześniejsze.

Tabela 10

(%)

Rozwój sytuacji w kraju w najbliższym roku - prognozy netto												
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
2002												2003
-22	-18	-31	-25	-20	-27	-25	-23	-15	-10	-12	-25	-10

RYS. 6. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY W CIĄGU NAJBLIŻSZEGO ROKU SYTUACJA W POLSCE POPRAWI SIĘ, POGORSZY CZY TEŻ SIĘ NIE ZMIENI?

Większą lub mniejszą poprawę przewidywać odnotowujemy niemal we wszystkich elektoratach, z wyjątkiem Samoobrony, której zwolennicy niezmiennie najbardziej pesymistycznie zapatrują się na rozwój sytuacji w kraju w najbliższym roku. W porównaniu z poprzednim pomiarem najbardziej poprawiły się prognozy wyborców Platformy Obywatelskiej oraz - w mniejszym stopniu - zwolenników SLD-UP. Są to obecnie jedyne elektoraty, w których optymiści przeważają nad pesymistami. Znacznie mniej optymistyczne okazują się prognozy wyborców PSL i PiS. Natomiast wśród sympatyków LPR dwukrotnie więcej osób spodziewa się pogorszenia sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku, niż oczekuje poprawy, w elektoracie Samoobrony zaś pesymistów jest siedmiokrotnie więcej niż optymistów.

Tabela 11

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju***											
	poprawa				bez zmian				pogorszenie			
	X	XI	XII	I	X	XI	XII	I	X	XI	XII	I
	2002			2003	2002			2003	2002			2003
	w procentach											
SLD-UP	31	30	16	30	52	50	61	47	9	16	19	15
PSL**	13	20	9	14	56	45	40	55	23	32	47	18
PO	16	11	13	38	60	66	66	44	18	19	20	17
PiS	14	10	7	20	55	68	48	47	29	22	45	24
LPR**	6	9	8	16	54	46	48	47	18	35	38	35
Samoobrona	10	9	12	6	44	42	34	37	43	45	49	42
Niezdecydowani, na kogo głosować	13	15	16	12	52	48	39	46	20	26	37	23
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	9	11	10	15	46	52	43	42	34	26	40	34
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych												
** Dane dotyczące tych partii należy traktować z ostrożnością, ponieważ zwolennicy LPR liczą w badanej próbie 34 osoby, a zwolennicy PSL - 37 osób												
*** Pominęto „trudno powiedzieć”												

Pewną poprawę przewidywać odnotowujemy też we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na poglądy polityczne, jednak najbardziej widoczna jest ona wśród badanych identyfikujących się z prawicą (wzrost odsetka optymistów z 9% do 22%, spadek pesymistów z 41% do 26%).

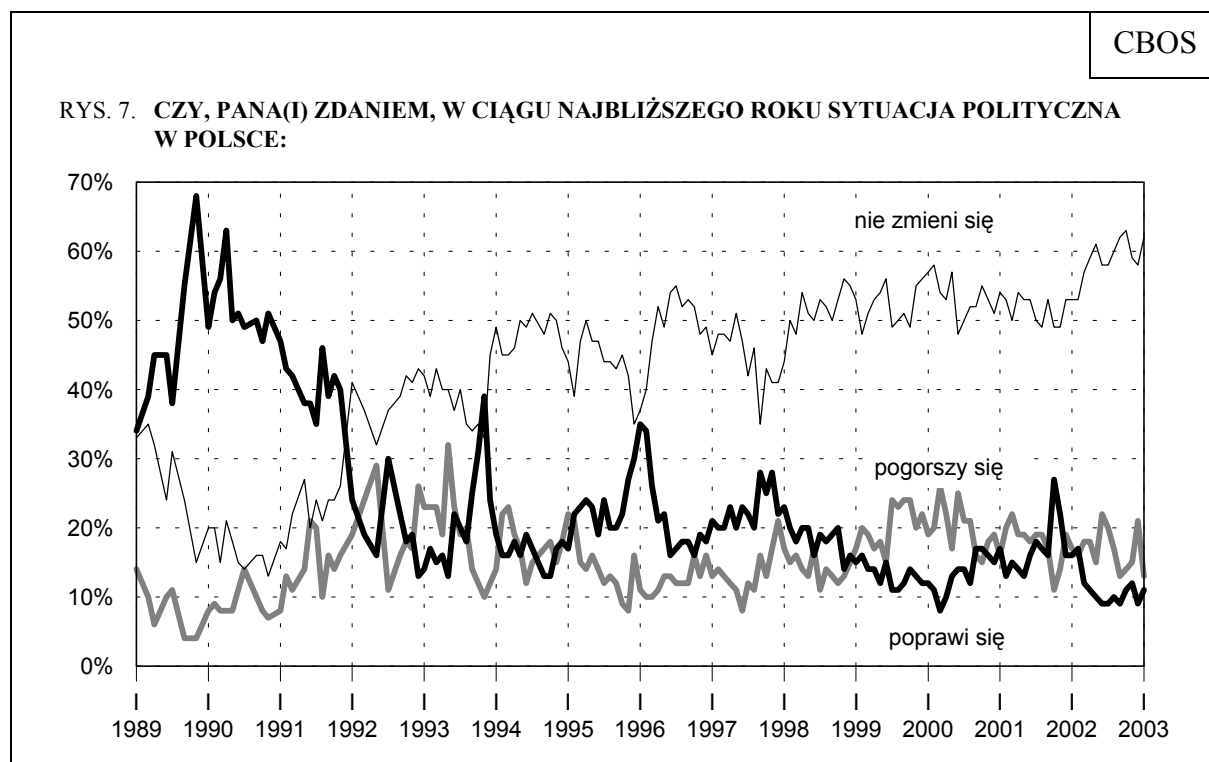
Większa lub mniejsza poprawa przewidywać zauważalna jest także niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych (zob. tabele aneksowe). Wyjątek stanowią jedynie badani w średnim wieku (od 45 do 54 lat) oraz bezrobotni, których prognozy dotyczące ogólnej sytuacji w Polsce prawie się nie zmieniły od grudnia ubiegłego roku i obecnie należą do najgorszych - obok przewidywać rolników i osób żyjących w złych warunkach materialnych. W grupach tych ponad jedna trzecia badanych uważa, że w najbliższym czasie sytuacja w kraju się pogorszy, a tylko mniej więcej jedna dziesiąta spodziewa się poprawy. Im jednak lepsza sytuacja finansowa badanych i lepsze warunki materialne ich gospodarstw domowych, tym rzadziej wyrażane opinie pesymistyczne. Najwięcej optymizmu odnotowujemy natomiast w przewidywaniach młodzieży - uczniów

i studentów (31%), a także ogółu ludzi młodych w wieku od 18 do 24 lat (32%) oraz wśród respondentów żyjących w dobrych warunkach materialnych (29%) i najlepiej sytuowanych (25%).

Mniej pesymistyczne niż przed miesiącem są także przewidywania dotyczące **sytuacji politycznej** w najbliższym roku. Obecnie co dziewiąty badany (11%) liczy na jej poprawę, a co ósmy (13%, spadek o 8 punktów) spodziewa się pogorszenia, natomiast większość (62%, wzrost o 4 punkty) uważa, że w dziedzinie polityki nic się nie zmieni.

Tabela 12

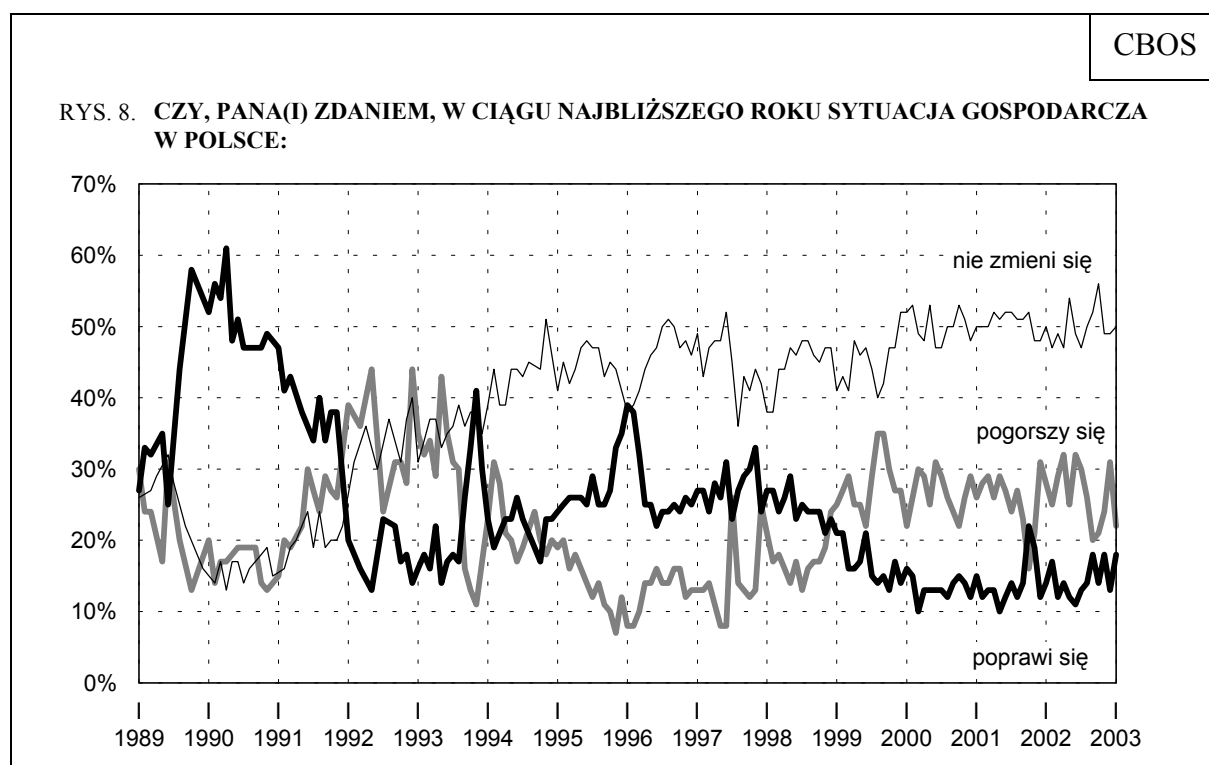
Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– poprawi się	16	17	12	11	10	9	9	10	9	11	12	9	11
– nie zmieni się	53	53	57	59	61	58	58	60	62	63	59	58	62
– pogorszy się	17	16	18	18	15	22	20	17	13	14	15	21	13
Trudno powiedzieć	14	14	13	12	14	11	12	14	15	12	14	12	14

Poprawiły się przewidywania dotyczące **sytuacji gospodarczej** - niemal co piąty badany (18%, wzrost o 5 punktów) oczekuje jej poprawy, niewiele więcej (22%, spadek o 9 punktów) spodziewa się pogorszenia, a połowa (50%) nie przewiduje zmian.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– poprawi się	14	17	12	14	12	11	13	14	18	14	18	13	18
– nie zmieni się	50	47	49	47	54	49	47	50	52	56	49	49	50
– pogorszy się	28	25	29	32	25	32	30	26	20	21	24	31	22
Trudno powiedzieć	8	11	10	7	9	8	10	10	11	9	10	8	10

Niemal nie zmieniły się prognozy dotyczące **sytuacji zakładów pracy** respondentów. Co dziewiąty pracujący (11%) przewiduje poprawę, niemal co piąty (18%) spodziewa się jednak pogorszenia, a ponad połowa (58%) nie oczekuje żadnych zmian w tym zakresie.

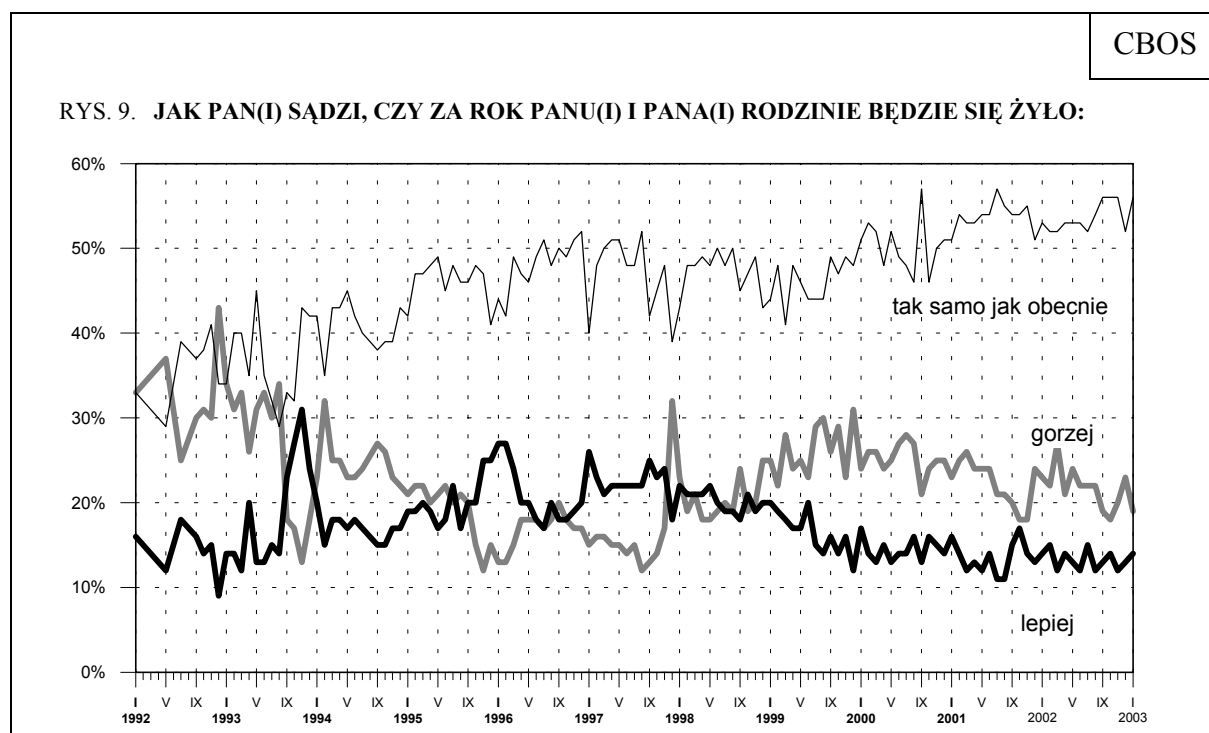
Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	423	441	442	471	484	492	480	451	543	548	477	443	495
– poprawi się	9	9	9	13	11	10	11	10	12	11	15	13	11
– pozostanie bez zmian	55	60	56	53	55	57	57	55	55	61	60	58	58
– pogorszy się	27	22	27	23	24	22	21	22	23	20	18	21	18
Trudno powiedzieć	10	8	8	11	10	11	11	13	10	8	7	8	13
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– poprawi się	4	4	5	5	10	6	9	7	8	11	7	12	4
– pozostanie bez zmian	68	69	61	62	59	59	62	56	63	59	73	61	68
– pogorszy się	21	21	29	26	27	27	19	24	22	24	17	21	18
Trudno powiedzieć	7	6	5	7	4	8	10	14	8	6	3	6	10
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– poprawi się	12	12	9	14	9	14	15	12	15	16	22	13	18
– pozostanie bez zmian	42	58	54	47	61	50	46	52	41	64	61	65	51
– pogorszy się	35	22	31	27	17	20	35	24	30	13	10	15	22
Trudno powiedzieć	11	8	7	12	13	16	4	12	14	8	7	7	9
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– poprawi się	15	14	14	21	11	14	14	13	16	13	22	16	16
– pozostanie bez zmian	59	55	61	50	56	62	60	60	53	61	46	58	55
– pogorszy się	20	22	16	16	23	14	14	17	19	16	21	17	13
Trudno powiedzieć	7	9	9	13	10	11	11	10	12	10	11	9	16
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– poprawi się	1	4	8	1	14	6	5	8	7	0	7	3	0
– pozostanie bez zmian	40	59	39	55	37	51	53	51	58	64	60	47	53
– pogorszy się	54	31	46	34	32	33	33	30	32	28	28	50	31
Trudno powiedzieć	5	5	7	9	18	11	10	11	3	8	5	0	16

Nieco mniej pesymistyczne niż przed miesiącem są opinie na temat **ogólnych warunków życia** respondentów i ich rodzin. Co siódmy badany (14%) uważa, że za rok będzie im się żyło lepiej, co piąty (19%, spadek o 4 punkty) - że gorzej, a ponad połowa (56%, wzrost o 4 punkty) jest zdania, że nic się pod tym względem nie zmieni.

Tabela 15

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2002												2003
	w procentach												
– lepiej	14	15	12	14	13	12	15	12	13	14	12	13	14
– tak samo	53	52	52	53	53	53	52	54	56	56	56	52	56
– gorzej	23	22	27	21	24	22	22	22	19	18	20	23	19
Trudno powiedzieć	11	11	9	12	11	13	11	12	12	12	11	12	11

★

★

★

Na szczególną uwagę zasługują społeczne oceny i prognozy rozwoju ogólnej sytuacji w kraju, które w styczniu znacznie się poprawiły. Z naszych badań wynika, że w minionym roku kierunek zmian w Polsce najgorzej oceniany był w czerwcu i lipcu, w sierpniu oceny powróciły do wcześniejszego poziomu, a począwszy od września, czyli po wizycie

Jana Pawła II w naszym kraju zaczęły się stopniowo poprawiać. Ten pozytywny trend zakłócony został na początku grudnia - bezpośrednio po nasileniu się społecznych protestów (górników, pracowników ożarowskiej fabryki kabli, policjantów i pielęgniarek). Podobnie kształtowały się w tym czasie przewidywania na najbliższy rok. Wydaje się więc, że styczniową poprawę ocen i prognoz można wiązać z sukcesem, jakim było zakończenie negocjacji w sprawie integracji Polski z Unią Europejską.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	53	15	1025
Płeć				
Mężczyźni	35	53	12	489
Kobiety	29	54	17	536
Wiek				
18-24 lat	43	50	8	158
25-34	27	58	15	185
35-44	30	55	15	192
45-54	30	58	12	211
55-64	33	45	21	102
65 lat i więcej	29	50	20	177
Miejsce zamieszkania				
Wies	26	58	16	376
Miasto do 20 tys.	31	52	17	127
20-100 tys.	34	50	16	208
101-500 tys.	39	54	7	191
501 tys. i więcej mieszk.	35	45	19	124
Wykształcenie				
Podstawowe	26	60	14	262
Zasadnicze zawodowe	27	56	17	306
Średnie	35	53	12	345
Wyższe	48	33	19	112
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	44	21	64
Prac. umysł. niż. szczebla	43	47	9	94
Pracownicy fiz.- umysł.	28	60	13	95
Robotnicy wykwalifikowani	36	46	18	89
Robotnicy niewykwalifik.	22	72	6	47
Rolnicy	20	65	15	54
Pracujący na własny rach.	41	50	9	38
Bierni zawodowo				
Rencisci	28	54	18	105
Emeryci	28	51	21	182
Uczniowie i studenci	47	45	8	74
Bezrobotni	26	64	10	143
Gospodynie domowe i inni	35	44	21	35
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	54	18	160
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	37	49	14	82
sekt. pryw. poza rolnict.	40	49	11	193
prywatnym gosp. rolnym	19	67	14	60
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	20	66	14	132
300-399	22	63	15	100
400-599	33	55	12	187
600-800	34	49	17	158
Powyżej 800 zł	47	40	12	151
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	66	15	315
Średnie	33	53	14	465
Dobre	46	39	15	245
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	27	47	26	53
Raz w tygodniu	28	57	15	544
1-2 razy w miesiącu	28	54	17	148
Kilka razy w roku	43	45	12	179
W ogóle nie uczestniczy	40	51	10	98
Poglądy polityczne				
Lewica	45	43	12	243
Centrum	29	55	16	274
Prawica	34	56	10	256
Trudno powiedzieć	20	59	21	251

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	39	39	11	1025
Płeć					
Mężczyźni	14	40	39	7	489
Kobiety	8	38	38	16	536
Wiek					
18-24 lat	12	41	39	9	158
25-34	12	42	36	10	185
35-44	8	40	42	10	192
45-54	12	36	44	9	211
55-64	16	41	32	11	102
65 lat i więcej	8	36	35	20	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	43	30	16	376
Miasto do 20 tys.	13	43	33	12	127
20-100 tys.	9	31	51	9	208
101-500 tys.	11	36	46	8	191
501 tys. i więcej mieszk.	12	41	39	8	124
Wykształcenie					
Podstawowe	5	37	38	21	262
Zasadnicze zawodowe	12	43	34	11	306
Średnie	13	35	45	7	345
Wyższe	15	46	34	5	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	41	37	7	64
Prac. umysł. niż. szczebla	6	47	42	5	94
Pracownicy fiz.-umysł.	12	39	41	9	95
Robotnicy wykwalifikowani	17	35	37	10	89
Robotnicy niewykwalifik.	14	41	36	9	47
Rolnicy	10	40	45	5	54
Pracujący na własny rach.	15	44	42	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	5	41	35	18	105
Emeryci	11	34	40	16	182
Uczniowie i studenci	12	36	46	6	74
Bezrobotni	7	41	36	15	143
Gospodynie domowe i inni	20	34	17	28	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	10	46	37	6	160
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	35	43	10	82
sekt. pryw. poza rolnict.	17	37	40	6	193
prywatnym gosp. rolnym	10	39	47	5	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	12	33	39	16	132
300-399	8	50	28	15	100
400-599	6	41	42	10	187
600-800	16	44	33	8	158
Powyżej 800 zł	18	37	39	6	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	33	47	13	315
Średnie	10	41	36	12	465
Dobre	17	43	32	8	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	24	40	24	53
Raz w tygodniu	10	44	36	10	544
1-2 razy w miesiącu	10	38	43	10	148
Kilka razy w roku	16	31	41	12	179
W ogóle nie uczestniczy	10	33	46	12	98
Poglądy polityczne					
Lewica	19	45	31	4	243
Centrum	10	42	37	11	274
Prawica	10	39	46	6	256
Trudno powiedzieć	6	30	41	24	251

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	27	64	5	1025
Płeć					
Mężczyźni	4	25	67	4	489
Kobiety	4	29	61	6	536
Wiek					
18-24 lat	6	41	46	6	158
25-34	5	28	65	3	185
35-44	4	25	66	5	192
45-54	2	23	73	3	211
55-64	4	31	60	5	102
65 lat i więcej	5	20	67	8	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	3	25	66	5	376
Miasto do 20 tys.	3	28	58	7	127
20-100 tys.	3	29	64	3	208
101-500 tys.	4	28	63	5	191
501 tys. i więcej mieszk.	5	28	63	4	124
Wykształcenie					
Podstawowe	4	22	66	8	262
Zasadnicze zawodowe	4	26	64	8	306
Średnie	5	31	62	5	345
Wyższe	3	33	63	2	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	32	63	5	64
Prac. umysł. niż. szczebla	4	30	62	4	94
Pracownicy fiz.-umysł.	9	27	60	4	95
Robotnicy wykwalifikowani	6	23	66	4	89
Robotnicy niewykwalifik.	2	39	57	2	47
Rolnicy	2	20	73	5	54
Pracujący na własny rach.	2	37	61	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	3	29	62	6	105
Emeryci	6	21	67	6	182
Uczniowie i studenci	2	36	59	4	74
Bezrobotni	4	25	66	5	143
Gospodynie domowe i inni	6	34	52	8	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	3	27	67	3	160
społec. właścicieli					
prywatnych i państwa	9	33	55	3	82
sekt. pryw. poza rolnict.	4	30	62	4	193
prywatnym gosp. rolnym	2	18	75	5	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	3	22	68	7	132
300-399	6	24	66	3	100
400-599	0	26	70	4	187
600-800	4	29	65	2	158
Powyżej 800 zł	4	33	59	4	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	20	73	4	315
Średnie	3	29	64	5	465
Dobre	8	34	51	7	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	18	64	9	53
Raz w tygodniu	4	29	63	4	544
1-2 razy w miesiącu	3	25	68	5	148
Kilka razy w roku	6	26	62	5	179
W ogóle nie uczestniczy	3	25	66	7	98
Poglądy polityczne					
Lewica	7	28	64	2	243
Centrum	3	27	67	3	274
Prawica	4	28	64	4	256
Trudno powiedzieć	3	26	60	12	251

Tabela 4. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	38	29	31	3	488
Płeć					
Mężczyźni	39	28	30	4	279
Kobiety	36	30	32	2	209
Wiek					
18-24 lat	61	18	16	5	47
25-34	40	32	27	1	128
35-44	36	31	30	4	145
45-54	30	27	41	2	129
55-64	31	31	35	2	29
65 lat i więcej	49	24	27	0	10
Miejsce zamieszkania					
Wies	30	30	40	0	174
Miasto do 20 tys.	51	22	27	0	54
20-100 tys.	38	29	25	8	104
101-500 tys.	38	33	30	0	93
501 tys. i więcej mieszk.	47	25	22	6	63
Wykształcenie					
Podstawowe	24	27	43	6	39
Zasadnicze zawodowe	30	28	40	1	165
Średnie	43	31	23	3	198
Wyższe	47	24	27	2	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	56	22	20	2	61
Prac. umysł. niż. szczebla	48	25	24	3	92
Pracownicy fiz.-umysł.	44	28	25	4	92
Robotnicy wykwalifikowani	35	41	23	0	89
Robotnicy niewykwalifik.	31	33	32	4	43
Rolnicy	10	18	70	1	53
Pracujący na własny rach.	28	40	30	2	38
Bierni zawodowo					
Renciści	26	0	74	0	4
Emeryci	20	28	52	0	5
Uczniowie i studenci	15	0	55	30	8
Bezrobotni	0	54	46	0	1
Gospodynie domowe i inni	0	0	100	0	0
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	48	22	27	3	157
społ. właścicieli					
prywatnych i państwa	42	36	20	1	82
sekt. pryw. poza rolnict.	36	34	27	3	189
prywatnym gosp. rolnym	9	19	71	1	58
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	12	40	46	2	46
300-399	43	33	24	0	46
400-599	27	28	41	4	79
600-800	47	20	29	3	71
Powyżej 800 zł	43	40	14	2	93
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	23	55	2	106
Średnie	34	36	25	5	233
Dobre	56	22	23	0	150
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	25	36	39	0	18
Raz w tygodniu	35	26	35	4	238
1-2 razy w miesiącu	33	37	28	2	91
Kilka razy w roku	52	23	24	1	94
W ogóle nie uczestniczy	32	36	30	2	45
Poglądy polityczne					
Lewica	42	30	28	1	131
Centrum	38	28	32	1	144
Prawica	37	27	30	5	135
Trudno powiedzieć	30	30	36	4	79

Tabela 5. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

(%)

	dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	51	23	1	1025
Płeć					
Meżczyźni	27	51	21	0	489
Kobiety	23	51	25	1	536
Wiek					
18-24 lat	38	45	15	2	158
25-34	35	52	13	0	185
35-44	33	45	22	0	192
45-54	14	55	31	0	211
55-64	11	54	35	0	102
65 lat i więcej	16	56	27	1	177
Miejsce zamieszkania					
Wies	19	55	26	0	376
Miasto do 20 tys.	26	53	21	0	127
20-100 tys.	30	49	20	1	208
101-500 tys.	28	47	24	1	191
501 tys.i więcej mieszk.	31	47	20	1	124
Wykształcenie					
Podstawowe	9	52	37	1	262
Zasadnicze zawodowe	21	55	23	0	306
Srednie	33	50	17	1	345
Wyzsze	50	42	9	0	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	58	31	10	0	64
Prac.umysł.niz.szczebła	44	44	12	0	94
Pracownicy fiz.-umysł.	31	56	13	0	95
Robotnicy wykwalifikowani	25	61	13	0	89
Robotnicy niewykwalifik.	27	49	24	0	47
Rolnicy	15	51	34	0	54
Pracujący na własny rach.	41	52	6	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	12	51	36	1	105
Emeryci	15	56	29	0	182
Uczniowie i studenci	34	46	14	5	74
Bezrobotni	8	54	37	0	143
Gospodynie domowe i inni	38	38	23	0	35
Pracuje w:					
inst. państw. publicznej	33	52	14	0	160
społce właścicieli	27	55	18	0	82
prywatnych i państwa	42	47	11	0	193
sekt. pryw. poza rolnict.	13	50	36	0	60
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	9	39	52	0	132
300-399	16	53	31	0	100
400-599	13	65	21	0	187
600-800	27	52	21	0	158
Powyżej 800 zł	45	45	10	0	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	4	31	65	1	315
Średnie	13	81	6	1	465
Dobre	76	22	2	0	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	50	20	3	53
Raz w tygodniu	25	53	22	0	544
1-2 razy w miesiącu	23	51	26	0	148
Kilka razy w roku	23	49	28	0	179
W ogóle nie uczestniczy	33	45	20	2	98
Poglądy polityczne					
Lewica	28	51	21	0	243
Centrum	21	56	22	1	274
Prawica	35	48	17	0	256
Trudno powiedzieć	17	51	31	1	251

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

	(%)				
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	45	28	9	1025
Płeć					
Mężczyźni	23	45	24	9	489
Kobiety	14	44	31	10	536
Wiek					
18-24 lat	32	42	21	5	158
25-34	18	52	20	10	185
35-44	18	39	34	9	192
45-54	11	48	37	3	211
55-64	19	50	26	4	102
65 lat i więcej	15	36	26	23	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	39	29	13	376
Miasto do 20 tys.	18	45	26	11	127
20-100 tys.	18	47	28	8	208
101-500 tys.	19	49	27	5	191
501 tys. i więcej mieszk.	16	50	28	6	124
Wykształcenie					
Podstawowe	16	36	30	18	262
Zasadnicze zawodowe	18	46	27	8	306
Średnie	19	48	27	5	345
Wyższe	21	49	26	4	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	20	47	31	3	64
Prac. umysł. niż. szczebla	16	58	26	0	94
Pracownicy fiz.-umysł.	20	54	20	6	95
Robotnicy wykwalifikowani	19	42	29	9	89
Robotnicy niewykwalifik.	42	31	26	1	47
Rolnicy	13	40	36	12	54
Pracujący na własny rach.	19	50	24	6	38
Bierni zawodowo					
Renciści	16	43	27	14	105
Emeryci	16	40	26	18	182
Uczniowie i studenci	31	41	24	3	74
Bezrobotni	7	46	36	11	143
Gospodynie domowe i inni	22	37	24	18	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	12	51	31	6	160
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	27	45	28	0	82
sekt. pryw. poza rolnict.	26	45	24	5	193
prywatnym gosp. rolnym	12	42	33	13	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	18	38	33	11	132
300-399	12	45	34	9	100
400-599	19	43	31	7	187
600-800	16	49	23	12	158
Powyżej 800 zł	25	49	22	4	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	39	38	9	315
Średnie	16	47	26	11	465
Dobre	29	47	17	7	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	44	27	15	53
Raz w tygodniu	16	46	30	9	544
1-2 razy w miesiącu	21	38	28	14	148
Kilka razy w roku	27	43	23	7	179
W ogóle nie uczestniczy	17	50	26	7	98
Poglądy polityczne					
Lewica	24	49	22	5	243
Centrum	14	48	31	6	274
Prawica	22	44	26	8	256
Trudno powiedzieć	13	37	32	19	251

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja polityczna** w Polsce:

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	62	13	14	1025
Płeć					
Mężczyźni	12	63	13	12	489
Kobiety	10	61	13	16	536
Wiek					
18-24 lat	16	57	10	17	158
25-34	11	70	9	10	185
35-44	9	67	16	9	192
45-54	10	64	17	9	211
55-64	14	63	10	13	102
65 lat i więcej	9	49	14	28	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	60	10	18	376
Miasto do 20 tys.	13	54	17	16	127
20-100 tys.	10	65	15	10	208
101-500 tys.	9	67	15	9	191
501 tys. i więcej mieszk.	12	64	9	15	124
Wykształcenie					
Podstawowe	7	48	16	29	262
Zasadnicze zawodowe	14	65	11	10	306
Średnie	10	68	13	9	345
Wyższe	15	69	8	8	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	8	74	14	5	64
Prac. umysł. niż. szczebla	5	71	15	9	94
Pracownicy fiz.-umysł.	18	70	7	5	95
Robotnicy wykwalifikowani	14	59	14	12	89
Robotnicy niewykwalifik.	10	52	21	18	47
Rolnicy	7	67	12	13	54
Pracujący na własny rach.	4	79	17	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	7	62	11	20	105
Emeryci	13	52	12	23	182
Uczniowie i studenci	17	58	9	16	74
Bezrobotni	10	59	17	14	143
Gospodynie domowe i inni	21	58	3	17	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	73	11	8	160
społec. właścicieli					
prywatnych i państwa	21	60	12	8	82
sekt. prywat. poza rolnict.	10	64	16	9	193
prywatnym gosp. rolnym	7	70	11	12	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	11	53	19	18	132
300-399	8	65	16	11	100
400-599	14	60	14	12	187
600-800	12	65	10	13	158
Powyżej 800 zł	14	67	10	9	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	8	59	18	15	315
Średnie	11	63	10	15	465
Dobre	16	63	11	10	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	13	46	15	26	53
Raz w tygodniu	10	64	13	13	544
1-2 razy w miesiącu	14	59	14	13	148
Kilka razy w roku	11	62	12	15	179
W ogóle nie uczestniczy	11	63	11	14	98
Poglądy polityczne					
Lewica	14	68	11	7	243
Centrum	14	64	13	9	274
Prawica	10	67	11	11	256
Trudno powiedzieć	6	49	16	29	251

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja gospodarcza** w Polsce:

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	49	22	10	1025
Płeć					
Mężczyźni	23	48	19	11	489
Kobiety	14	51	25	10	536
Wiek					
18-24 lat	26	46	17	11	158
25-34	20	49	21	10	185
35-44	19	52	24	5	192
45-54	17	51	27	5	211
55-64	17	55	17	12	102
65 lat i więcej	13	44	21	22	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	52	20	14	376
Miasto do 20 tys.	20	52	20	9	127
20-100 tys.	19	51	21	9	208
101-500 tys.	20	46	28	6	191
501 tys. i więcej mieszk.	26	44	21	8	124
Wykształcenie					
Podstawowe	9	46	23	22	262
Zasadnicze zawodowe	21	54	18	7	306
Średnie	20	51	22	6	345
Wyższe	28	40	26	6	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	29	45	24	3	64
Prac. umysł. niż. szczebla	21	47	25	6	94
Pracownicy fiz.-umysł.	25	55	16	3	95
Robotnicy wykwalifikowani	22	50	26	2	89
Robotnicy niewykwalifik.	23	39	21	17	47
Rolnicy	16	55	23	6	54
Pracujący na własny rach.	16	55	29	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	13	53	17	17	105
Emeryci	15	47	18	20	182
Uczniowie i studenci	22	41	25	13	74
Bezrobotni	11	55	23	11	143
Gospodynie domowe i inni	29	47	15	9	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	15	55	22	8	160
społec. właścicieli					
prywatnych i państwa	28	48	24	0	82
sekt. prywat. poza rolnict.	28	41	26	5	193
prywatnym gosp. rolnym	14	58	21	6	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	18	43	26	13	132
300-399	13	52	25	10	100
400-599	16	49	23	12	187
600-800	18	55	18	9	158
Powyżej 800 zł	28	46	20	6	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	45	32	11	315
Średnie	19	52	18	11	465
Dobre	26	50	16	8	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	38	25	19	53
Raz w tygodniu	14	54	23	10	544
1-2 razy w miesiącu	21	45	24	10	148
Kilka razy w roku	27	40	20	13	179
W ogóle nie uczestniczy	22	56	16	6	98
Poglądy polityczne					
Lewica	26	52	13	8	243
Centrum	18	52	26	4	274
Prawica	20	48	22	10	256
Trudno powiedzieć	10	46	25	20	251